

ชื่อเรื่อง	ผลของสารสกัดจากเปลือกลำต้นของพืชสกุล <i>Aglaia</i> ต่อการเจริญของเชื้อรา <i>Colletotrichum gloeosporioides</i> และ <i>C. capsici</i> ที่แยกจากผลมะละกอ
ผู้แต่ง	เนตรนภิส เขียวจำ และ ธัญมน สังข์ศิริ
ที่มา	วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร 42 : 1 (พิเศษ) : 283-286 (2554)
คำสำคัญ	<i>Aglaia</i> ; <i>Colletotrichum</i> ; <i>Carica papaya</i>

บทคัดย่อ

สารสกัดหยาบ lipophilic phase จากพืช *Aglaia species* 5 ชนิด คือ *Aglaia oligophylla*, *A. elaeagnoidea*, *A. eximia*, *A. leptantha* และ *A. spectabilis* จากสถานีวิจัยวนเกษตร จังหวัดตราด ใช้เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของสารสกัดหยาบและสารประกอบต่อการยับยั้งการเจริญของเชื้อรา *Colletotrichum colletosporioides* และ *C. capsici* จากผลมะละกอพันธุ์พันธุ์แขกดำและฮอลด์แลนด์ สารสกัดหยาบ *A. elaeagnoidea* ยับยั้งการงอกของสปอร์เชื้อรา *C. colletosporioides* ที่เวลา 24 ชั่วโมง มีค่า minimum inhibitory concentration (MIC) เท่ากับ 2,500 ไมโครกรัมต่อมิลลิลิตร สารประกอบ *A. elaeagnoidea* VI ที่แยกได้จากสารละลาย hexane:EtOAc 1:3 ด้วยวิธี column chromatography ยับยั้งการงอกของสปอร์เชื้อรา *C. colletosporioides* strain CGH1, CGH9 และ CGK7 ความเข้มข้น 10^3 conidia/ml ที่เวลา 24 ชั่วโมง มีค่า MIC เท่ากับ 625, 312.5 และ 312.5 $\mu\text{g/ml}$ ตามลำดับ และสารประกอบของ *A. elaeagnoidea* XI ที่แยกได้จากสารละลาย EtOAc:MeOH 1:1 มีค่า MIC เท่ากับ 312.5, 312.5 และ 625 $\mu\text{g/ml}$ ตามลำดับ เมื่อทดสอบการควบคุมโรคบนผลมะละกอพบว่าเชื้อรา *C. gloeosporioides* สามารถเข้าทำลายได้ทั้งการปลูกเชื้อแบบทำแผลและไม่ทำแผลไม่แตกต่างกันในชุดควบคุม ผลมะละกอที่ปลูกเชื้อแบบทำแผลและไม่ทำแผลแล้วหยดด้วยสารประกอบ VI (แยกได้จากสารละลาย hexane:EtOAc 1:3) ความเข้มข้น 10,000 ppm มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของบริเวณที่เชื้อราเข้าทำลาย 0.59 และ 0.48 เซนติเมตร ตามลำดับ และผลมะละกอที่ปลูกเชื้อ *C. capsici* โดยไม่ทำแผลแล้วหยดสารประกอบของ IX (แยกได้จากสารละลาย EtOAc:MeOH 9:1) ความเข้มข้น 10,000 ppm มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของบริเวณที่เชื้อราเข้าทำลาย 0.23 เซนติเมตร แตกต่างจากชุดควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่ผิวผลมะละกอมีลักษณะปกติ